

УДК 339.3.657

DOI: 10.60022/2(8)-27S

Плаксієнко Валерій Якович

доктор економічних наук

професор кафедри бухгалтерського обліку і аудиту

Полтавський університет економіки і торгівлі, Україна

Plaksienko Valeriy

Doctor of Economics

Professor of the Department of Accounting and Auditing

Poltava University of Economics and Trade, Ukraine

ORCID: 0000-0003-0371-1054

Пилипенко Катерина Анатоліївна

доктор економічних наук

професор кафедри економіки, готельно-ресторанного та туристичного бізнесу

Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького, Україна

Pylypenko Kateryna

Doctor of Economic Sciences

Professor of the Department of Economics, Hotel, Restaurant and Tourism Business

Bohdan Khmelnytskyi Melitopol State Pedagogical University, Ukraine

ORCID: 0000-0003-3170-1208

Рунчева Наталія Вікторівна

доктор економічних наук

професор кафедри економіки, готельно-ресторанного та туристичного бізнесу

Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького, Україна

ORCID: 0000-0001-8645-9821

Runcheva Nataiia

Doctor of Economic Sciences

Professor of the Department of Economics, Hotel, Restaurant and Tourism Business

Bohdan Khmelnytskyi Melitopol State Pedagogical University, Ukraine

ORCID: 0000-0001-8645-9821

Горяча Оксана Любомирівна

кандидат економічних наук

доцент кафедри економіки, готельно-ресторанного та туристичного бізнесу

Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького, Україна

Horiacha Oksana

Candidate of Economic Sciences

Associate Professor of the Department of Economics, Hotel, Restaurant and Tourism Business

Bohdan Khmelnytskyi Melitopol State Pedagogical University, Ukraine

ORCID: 0000-0001-9211-4547

ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ РОЗРАХУНКОВИХ ОПЕРАЦІЙ ТА ЇХ ВІДОБРАЖЕННЯ В ОБЛІКОВІЙ ПРАКТИЦІ ПІДПРИЄМСТВА

Анотація. У статті досліджено теоретичні, нормативні та практичні аспекти цифрової трансформації розрахункових операцій в Україні. Проведено аналіз вивчення наукової проблематики на сучасному етапі. Розкрито еволюцію платіжних інструментів від традиційних готівкових форм до сучасних безготівкових і електронних систем розрахунків. Проаналізовано статистичні дані Національного банку України за 2023–2025 роки. Запропоновано підходи до вдосконалення бухгалтерського обліку в умовах цифровізації, наведено типові бухгалтерські проведення та аналітичні показники оцінки ефективності розрахункової діяльності. Обґрунтовано, що подальший розвиток розрахункових операцій вимагає гармонізації національних стандартів із європейськими, автоматизації облікових процесів і підвищення фінансової грамотності. Визначено шляхи перспективних досліджень з проблем цифрового бухгалтерського обліку.

Ключові слова: безготівкові розрахунки, платіжні картки, електронні гроші, бухгалтерський облік, Україна.

DIGITAL TRANSFORMATION OF SETTLEMENT TRANSACTIONS AND THEIR REFLECTION IN THE ACCOUNTING PRACTICE OF THE ENTERPRISE

Abstract. *The article examines the theoretical, regulatory and practical aspects of the digital transformation of settlement operations in Ukraine. An analysis of the study of scientific issues at the current stage is carried out, outlining a range of insufficiently researched provisions. The evolution of payment instruments from traditional cash forms to modern cashless and electronic settlement systems is revealed. Statistical data of the National Bank of Ukraine for 2023–2025 are analyzed, which indicate an increase in the share of non-cash payments of more than 65% in the total volume of transactions. Key factors influencing the digitalization of payment infrastructure are identified, in particular the development of Internet banking, mobile applications, QR payments, as well as the integration of accounting systems with banking APIs. Particular attention is paid to the regulatory framework regulating settlement operations (the Laws of Ukraine “On Payment Services” and “On Accounting and Financial Reporting in Ukraine”, NBU Instructions). The advantages of an effective settlement system are listed, including ensuring the financial stability of the enterprise, its liquidity and solvency, controlling cash flow, optimizing settlements with counterparties, and reducing financial risks. A classification of settlement operations according to various characteristics is provided, which is the basis of the essence of the implemented tools. The characteristics of the financial activity indicators of a business entity are given, which makes it possible to assess the effectiveness of payment policy. Approaches to improving accounting in the conditions of digitalization are proposed, typical accounting entries and analytical indicators for assessing the effectiveness of settlement activities are given. It is substantiated that the further development of settlement operations requires harmonization of national standards with European ones, automation of accounting processes and improvement of financial literacy. Ways of promising research on the problems of digital accounting are identified.*

Keywords: *cashless payments, payment cards, electronic money, accounting, Ukraine.*

Постановка проблеми. Сучасний етап розвитку економіки характеризується стрімкою цифровізацією фінансово-платіжної інфраструктури, що зумовлює суттєві зміни у способах здійснення розрахункових операцій підприємств, фінансових установ і громадян. Впровадження інтернет-банкінгу, мобільних застосунків, електронних грошей, QR-платежів та інтеграції банківських систем із бухгалтерськими платформами формує нову парадигму управління фінансами та обліковими процесами.

Розрахункові операції є ключовим елементом фінансово-господарської діяльності, адже забезпечують рух грошових коштів, формування ліквідності, дотримання платіжної дисципліни та фінансової стійкості підприємств. Цифрова трансформація цих процесів не лише підвищує їхню ефективність і прозорість, а й вимагає оновлення методології бухгалтерського обліку, гармонізації нормативно-правових положень із європейськими стандартами PSD2, IFRS та впровадження інноваційних технологій обліку й контролю.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Наявні праці вітчизняних дослідників добре висвітлюють технологічні тренди та потенційні переваги цифрового інструментарію в інформаційне середовище суб'єктів бізнесу.

Зокрема, Н. Домбровська «...розкриває роль цифрової трансформації в бухгалтерії, вказуючи на зміни не лише в технічних аспектах обробки даних, а й у стратегічних підходах до ведення бізнесу [1]».

Автори В. Ченаш, А. Абрамов, Е. Шебештень стверджують, що «...використання штучного інтелекту й машинного навчання сприяє автоматизації рутинних завдань, що підвищує точність даних і швидкість їх обробки [2]».

К. Ніжейко, М. Залевський доводять, що «...цифровізація має інфраструктурне значення для післякризового розвитку, формує довіру до держави та створює передумови для довгострокового економічного зростання на основі відкритості, інноваційності та міжсекторного партнерства [3]».

Втім хочемо виділити деякі положення, в яких стаття заповнює прогалину, котра полягає в комплексній, емпірично-обґрунтованій оцінці того, як цифровізація розрахункових операцій змінює облікові процеси, вимоги до стандартів та практики внутрішнього контролю — з фокусом на національний (український) контекст і практичні рекомендації для застосування.

Актуальність теми зумовлена тим, що, попри активне впровадження цифрових платіжних

сервісів в Україні, залишається недостатньо дослідженим комплексний вплив цифровізації на облікове відображення розрахункових операцій, їх класифікацію, документування та аналітичну оцінку. Водночас підвищуються вимоги до автоматизації облікових систем, інтеграції з банківськими API та забезпечення кібербезпеки платіжних даних.

Метою статті є дослідження теоретичних, нормативно-правових і практичних аспектів цифрової трансформації розрахункових операцій та визначення напрямів удосконалення бухгалтерського обліку в умовах діджиталізації фінансових процесів.

Для досягнення мети використано методи теоретичного узагальнення, порівняльного аналізу, статистичної обробки даних НБУ та структурно-функціонального підходу до оцінки ефективності розрахункової діяльності підприємств.

Наукова новизна дослідження полягає в систематизації чинників цифровізації розрахункових операцій, обґрунтуванні методичних підходів до їх облікового відображення в інтегрованих інформаційних системах та окресленні напрямів гармонізації національної облікової політики з європейськими стандартами.

Виклад основного матеріалу дослідження. Розвиток фінансово-платіжної інфраструктури, поширення цифрових платіжних засобів, мобільних сервісів стимулює значні зміни в системі розрахункових операцій підприємств та громадян. Для бухгалтерського обліку це означає необхідність адаптації методів і господарських проведення під нові технології платежів.

Очевидно, що «...впровадження новітніх технологій, автоматизація рутинних операцій та використання аналітики допомагають покращити процеси обліку, забезпечити точність фінансової інформації та забезпечити довіру інвесторів та регуляторів до фінансової звітності підприємств [1, с. 240]».

Розрахункові операції є невід’ємною складовою фінансово-господарських відносин, що забезпечують рух грошових коштів між суб’єктами економіки. Їхній розвиток безпосередньо пов’язаний з еволюцією грошово-кредитної системи та платіжних інструментів.

Перші форми розрахунків мали бартерний характер, коли обмін здійснювався без участі грошей. З появою грошових одиниць (монет, а пізніше – банкнот) у XIII–XV століттях з’явилася готівкова форма розрахунків.

У XIX столітті із розвитком банківської системи виникли безготівкові розрахунки, що здійснювалися через банківські установи (векселі, чеки, банківські перекази). Саме тоді сформувалися засади сучасної банківської системи та нормативного регулювання платіжних операцій.

В Україні етап активного розвитку безготівкових розрахунків припав на 1990-ті роки, після здобуття незалежності, коли було створено Національний банк України і впроваджено Систему електронних платежів (СЕП НБУ). З 2000-х років розвиток карткових систем (Visa, MasterCard, а згодом – національної системи «ПРОСТІР») започаткував еру масових безготівкових платежів серед населення.

Також «...нині в Україні спостерігається активний процес адаптації суб’єктів господарювання до цифровізації, що відкриває нові можливості для бізнесу [2, с. 14]».

У наукових джерелах розрахункові операції трактується як сукупність дій, пов’язаних із перерахуванням або отриманням грошових коштів між суб’єктами господарювання в процесі виконання ними зобов’язань за товари, роботи, послуги чи інші фінансові операції. На рівні нормативно-правового регулювання це поняття закріплене у відповідних законодавчих та підзаконних актах, перелік яких наведено нижче (табл. 1).

Таблиця 1

Нормативне регулювання розрахункові операції в Україні

Назва документу	Призначення для розрахунків	Посилання на документ
Законі України «Про платіжні послуги» (№ 1591-IX від 12.01.2023 р.) [3]	визначає порядок надання платіжних послуг, види платіжних інструментів, статус постачальників і користувачів	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1591-20
Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» № 996-XIV від 16.07.1999 р. (зі змінами) [4]	розрахункові операції є невід’ємною складовою господарської діяльності, оскільки вони фіксують рух активів і зобов’язань у процесі обміну, виробництва чи споживання.	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14

Продовження таблиці 1

Інструкції НБУ № 22 «Про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті» від 21.01.2004 р. (зі змінами)	встановлює форми документів, процедури та відповідальність сторін	Втратив чинність
НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [5]	дає поняття: грошові кошти (гроші) – готівка, кошти на рахунках у банках та депозити до запитання; рух грошових коштів (грошей) – надходження і вибуття грошей та їхніх еквівалентів;	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13
НП(С)БО 2 «Баланс» [6]	розрахункові операції розглядаються як частина обліку грошових коштів і дебіторсько-кредиторської заборгованості	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0396-99
Постанова КМУ «Про встановлення строків, до настання яких торговці повинні забезпечити можливість здійснення безготівкових розрахунків (у тому числі з використанням електронних платіжних засобів, платіжних застосунків або платіжних пристроїв) за проданими товарами (надані послуги)» від 29.07.2022 р. № 894 [7]	забезпечити можливість покупцям здійснювати оплату в безготівковій формі (у тому числі з використанням електронних платіжних засобів, платіжних застосунків або платіжних пристроїв).	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/894-2022-%D0%BF

Джерело: складено авторами на основі нормативно-правових документів

Отже, з економічної точки зору, розрахункові операції – це рух вартості в грошовій формі, що забезпечує замикання кругообігу капіталу підприємства та є індикатором його фінансової стійкості. Фактично, без розрахункових операцій неможливе замикання кругообігу капіталу, який включає стадії придбання ресурсів, виробництва продукції, реалізації та отримання виручки.

Ефективна система розрахунків формує платіжну дисципліну, підтримує ділову репутацію підприємства та сприяє інвестиційній привабливості. У сучасних умовах ринкової економіки роль розрахункових операцій полягає у забезпеченні наступних положень.

1. Фінансової стабільності підприємства – завдяки своєчасному надходженню коштів та виконанню платіжних зобов'язань.

2. Ліквідності та платоспроможності – швидкість обігу розрахунків визначає можливість підприємства здійснювати поточні платежі.

3. Контролю за рухом грошових потоків – бухгалтерські системи дозволяють відстежувати джерела надходжень і напрями витрат.

4. Оптимізації взаєморозрахунків із контрагентами – шляхом використання банківських інструментів, факторингу, клірингових систем.

5. Зменшення фінансових ризиків – автоматизація та цифровізація платежів знижують імовірність шахрайства чи затримки платежів.

Розрахункові операції можна класифікувати за різними ознаками, наведеними як наступне (табл. 2).

Таблиця 2

Класифікація розрахункових операцій за різними ознаками

Ознака	Вид операцій	Характеристика
За формою здійснення	Готівкові / Безготівкові	Готівкові через касу; безготівкові через банк, платіжну систему
За способом оплати	Попередня / Післяоплатна / Аванс	Визначає момент передачі коштів
За використаним інструментом	Банківські картки, чеки, перекази, електронні гроші	Залежно від платіжного засобу
За валютним типом	Національні / Іноземні	Визначається валютою розрахунку
За суб'єктом	Міжгосподарські / З фізичними особами / З державою	Розрізняється за типом контрагента

Джерело: складено авторами на основі наукових і нормативних джерел

Отже, розрахункові операції – це операції з передавання коштів між учасниками господарського обороту за виконані зобов'язання, здійснення платежів, переказів. В Україні питання розрахункових операцій регулюються Законом України «Про платіжні послуги» (2023), нормативами НБУ та НП(С)

БО.

Як ми бачимо з рис. 1, за даними НБУ, у III кварталі 2023 року кількість операцій із платіжними картками становила 1 972,5 млн штук на суму 1 407,1 млрд грн, з яких безготівковими були 1 844,6 млн (63,3 % за сумою) [8]. У першому півріччі 2025 року безготівковими були 4 379,5 млн операцій на суму 2 218,4 млрд грн (65,3 % за сумою) [9]. Це свідчить про сталу тенденцію переходу до безготівкових розрахунків в досліджуваному періоді.

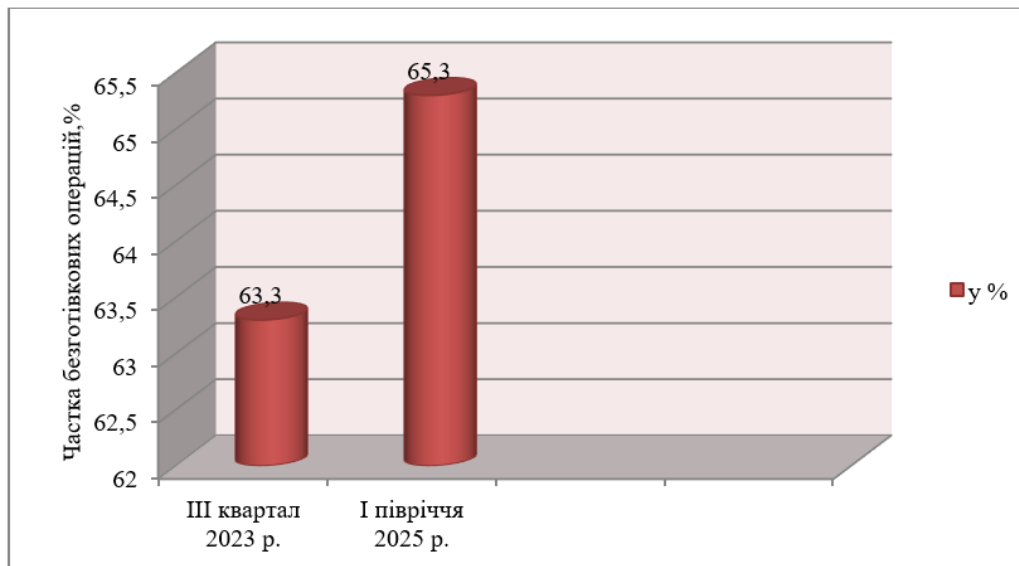

Рис. 1. Динаміка безготівкових операцій в Україні (за даними НБУ, 2023–2025 рр.)
Джерело: сформовано авторами на основі систематизації наукових праць [8, 9]

Сьогодні українська економіка переживає активну фазу цифрової трансформації. Серед ключових тенденцій практики розрахунків операції реалізуються через:

1. Повна діджиталізація банківських сервісів – майже всі банки надають дистанційне відкриття рахунків, проведення платежів і контроль через мобільні застосунки.
2. Поширення мобільних та інтернет-платежів – сервіси *Apple Pay*, *Google Pay*, *monobank*, *Privat24* тощо стали основними каналами для безготівкових розрахунків.
3. QR-платежі та миттєві перекази – технології *Pay by Link* і *QR Pay* інтегруються в торговельну інфраструктуру.
4. Законодавчі інновації – впровадження європейських стандартів PSD2, регулювання постачальників небанківських платіжних послуг.
5. Зростання частки електронних грошей та криптоактивів – хоча ринок криптовалют в Україні поки не має повної правової визначеності, законопроект «Про віртуальні активи» формує основу для їх легалізації.

Розрахункові операції забезпечують взаємозв'язок між фінансовим обліком, управлінським обліком та платіжними процесами підприємства. Згідно з НП(С)БО та Планом рахунків бухгалтерського обліку, готівкові операції відображаються на рахунку У системі бухгалтерських рахунків вони відображаються на:

- рахунку 30 «Каса» – готівкові кошти,
- рахунках 31–33 «Рахунки в банках» – безготівкові кошти,
- рахунках 36, 37, 63, 68 – розрахунки з контрагентами [10].

Розвиток сучасних платіжних технологій сприяє автоматизації бухгалтерського обліку, інтеграції облікових систем (BAS, SAP, Finmap) із банківськими API та системами електронних платежів, що підвищує точність і швидкість облікових процесів (табл. 3).

Таблиця 3

Типові бухгалтерські проведення

Зміст операції	Дебет	Кредит
Надходження коштів на поточний рахунок від покупця	31	36
Виплата заробітної плати з поточного рахунку	66	31
Отримання готівки з банку в касу	30	31
Видача готівки під звіт	37	30
Оплата постачальнику за товари/послуги	63	31

Джерело: складено авторами на основі [10]

Ефективна організація розрахункових операцій сприяє зменшенню заборгованості, підвищенню фінансової гнучкості та прозорості бухгалтерських даних.

Варто зазначити, що розрахункові операції виступають важливим індикатором фінансового стану підприємства. Їхній стан і динаміка безпосередньо впливають на ліквідність, платоспроможність та фінансову стабільність суб'єкта господарювання. Збільшення обсягів безготівкових розрахунків, прискорення оборотності дебіторської заборгованості та своєчасне виконання зобов'язань перед постачальниками свідчать про раціональне використання фінансових ресурсів і високий рівень фінансової дисципліни.

У контексті цифровізації економіки ефективна організація розрахункових операцій також відображає ступінь впровадження сучасних фінансових технологій, автоматизації облікових процесів та інтеграції підприємства у національну систему електронних платежів. Таким чином, аналіз показників, що характеризують розрахункову діяльність, дає можливість оцінити якість управління фінансовими потоками, визначити ризики неплатежів і своєчасно виявити дисбаланси у структурі грошових розрахунків підприємства.

Таким чином, аналіз показників розрахункової діяльності дозволяє оцінити якість фінансового менеджменту та ліквідність підприємства. Основні показники, що характеризують стан розрахункових операцій, наведено (див. табл. 4).

Таблиця 4

Показники фінансової активності суб'єкта господарювання

Коефіцієнт (назва)	Формула	Показник та його значення		Важливо пам'ятати
1	2	3	4	5
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості (КОДЗ)	$\text{КОДЗ} = \frac{\text{Виручка від продажів}}{\text{Середня сума дебіторської заборгованості}}$ * Середня сума дебіторської заборгованості: – це сума дебіторської заборгованості на початок і кінець періоду, поділена на два.	Високий КОДЗ: Означає, що компанія ефективно стягує борги зі своїх клієнтів. Вказує на швидке перетворення дебіторської заборгованості на грошові кошти.	Низький КОДЗ: Свідчить про те, що клієнти мають значні борги перед компанією, і компанія повільно стягує кошти. Може вказувати на проблеми з управлінням кредитною політикою або збором платежів.	Період обороту дебіторської заборгованості: Розраховується як $365 / \text{КОДЗ}$, показуючи середню кількість днів, необхідну для погашення боргу клієнтом.
Середній період погашення дебіторської заборгованості (СПДЗ)	$\text{СПДЗ} = \left(\frac{\text{Середня дебіторська заборгованість}}{\text{Загальний обсяг продажів у кредит}} \times 365 \right) \text{ (або кількість днів у періоді)}$ Середня дебіторська заборгованість = $\frac{\text{Дебіторська заборгованість на початок періоду} + \text{Дебіторська заборгованість на кінець періоду}}{2}$	Високий показник: може вказувати на проблеми з погашенням боргів та потребу в перегляді умов оплати.	Низький показник: свідчить про ефективне стягнення коштів з клієнтів.	Прострочена дебіторська заборгованість – це заборгованість, яку не погашено вчасно. Безнадійна дебіторська заборгованість – це заборгованість, яку списали, зазвичай, після закінчення терміну позовної давності (3 роки), якщо не було переривання такого строку.

Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості (Кокз)	$\text{КОкз} = \frac{\text{Собівартість реалізованої продукції} / \text{Середня кредиторська заборгованість}}{\text{Середня кредиторська заборгованість} = (\text{Кредиторська заборгованість на початок періоду} + \text{Кредиторська заборгованість на кінець періоду}) / 2}$	Високий КОкз: Вказує на швидке погашення боргів перед поставальниками. Компанія ефективно управляє оборотними коштами.	Низький КОкз: Може свідчити про те, що компанія повільно розраховується з поставальниками, використовуючи їхні кошти як джерело фінансування, що є частиною комерційного кредитування.	Показник допомагає оцінити, наскільки швидко компанія розраховується зі своїми кредиторами. Порівняння КОкз з коефіцієнтом оборотності дебіторської заборгованості дозволяє оцінити політику комерційного кредитування. Аналіз динаміки показника допомагає зрозуміти, чи зростає, чи знижується швидкість розрахунків з поставальниками.
--	---	--	--	---

Джерело: складено авторами на основі наукових і нормативних джерел

Аналіз цих показників дає змогу оцінити ефективність платіжної політики, швидкість обігу коштів і рівень фінансової стабільності підприємства.

Варто зазначити, що на тлі цифровізації та сучасної трансформаційної форми розрахункових операцій існують і проблеми: недостатня нормативна база щодо криптовалют, ризики кібербезпеки, неуніфікованість облікових систем. Але це не зупиняє перспективи розвитку, а саме: подальша цифровізація, автоматизація, інтеграція обліку з блокчейн-технологіями.

«Цифрові технології відкривають нові можливості для збору, аналізу та обробки даних на регіональному рівні, сприяють інтеграції територій у національні та міжнародні економічні системи, а також дозволяють швидко масштабувати інноваційні рішення відповідно до потреб кожної окремої громади чи області [11, с. 386]».

Висновки. Безготівкові операції стають домінантними у фінансових розрахунках України. Бухгалтерський облік повинен адаптуватися до нових платіжних технологій, забезпечити автоматизацію та інтеграцію даних.

Цифровізація розрахункових операцій є ключовим чинником трансформації фінансових систем України, що зумовлює перехід від традиційних форм платежів до комплексних електронних і безготівкових інструментів. За даними НБУ, частка безготівкових операцій у 2025 р. перевищила 65 %, що підтверджує стійку тенденцію до cashless-економіки.

У результаті дослідження уточнено сутність і класифікацію розрахункових операцій в умовах цифрової трансформації, визначено взаємозв'язок між фінансовими та обліковими процесами, розроблено систему показників для оцінки ефективності платіжної політики підприємства.

Запропоновано удосконалення бухгалтерського обліку розрахункових операцій шляхом інтеграції автоматизованих систем (BAS, SAP, Finmap) із банківськими API, що забезпечує підвищення швидкості, точності та прозорості облікових даних. Рекомендовано впроваджувати електронні документи й застосовувати технології блокчейн для контролю розрахункових транзакцій.

У процесі дослідження виявлено основні ризики цифровізації фінансово-облікових процесів, серед яких домінують кіберзагрози, нормативно-правова невизначеність у сфері регулювання криптоактивів, а також відсутність єдиних методичних стандартів ведення обліку цифрових операцій. Такі фактори створюють потенційні загрози достовірності фінансової інформації, безпеці даних і стабільності інформаційно-комунікаційних систем підприємств.

Для мінімізації виявлених ризиків запропоновано комплексні напрями удосконалення цифрової трансформації обліку, зокрема: посилення системи кіберзахисту та внутрішнього контролю; гармонізацію національного законодавства з європейськими директивами у сфері цифрових фінансів та бухгалтерського обліку; підвищення рівня фінансової й цифрової грамотності суб'єктів господарювання. Впровадження таких заходів сприятиме формуванню стійкого та безпечного цифрового середовища для розвитку фінансової звітності в Україні.

Перспективами подальших наукових досліджень є розроблення інноваційних моделей цифрового бухгалтерського обліку на основі технологій штучного інтелекту, блокчейну та XBRL-стандартів звітності, що забезпечить підвищення прозорості, уніфікації та оперативності фінансового моніторингу. Очікується, що впровадження таких технологічних рішень сприятиме інтеграції України до єдиного

європейського цифрового простору фінансової звітності та підвищенню конкурентоспроможності вітчизняних підприємств у глобальному економічному середовищі.

Література

1. Домбровська Н. Цифрова трансформація бухгалтерського обліку: вплив технологій на ефективність та якість фінансової звітності. *Економічний аналіз*. 2023. Том 33. № 2. С. 239-246. DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2023.02.239> (дата звернення: 11.11.2025).
2. Ченаш, В. С., Абрамов, А. П., & Шебештень, Е. Г. (2024). Розвиток бухгалтерських систем в Україні під впливом цифрових технологій. *Актуальні питання економічних наук*, (3-4). DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14011609> (дата звернення: 11.11.2025).
3. Законі України «Про платіжні послуги» (№ 1591-IX від 12.01.2023 р.) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1591-20> (дата звернення: 11.11.2025).
4. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» № 996-XIV від 16.07.1999 р. (зі змінами) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14> (дата звернення: 11.11.2025).
5. НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13> (дата звернення: 11.11.2025).
6. НП(С)БО 2 «Баланс» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0396-99> (дата звернення: 11.11.2025).
7. Постанова КМУ “Про встановлення строків, до настання яких торговці повинні забезпечити можливість здійснення безготівкових розрахунків (у тому числі з використанням електронних платіжних засобів, платіжних застосунків або платіжних пристроїв) за продані ними товари (надані послуги)” від 29.07.2022 р. № 894 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/894-2022-%D0%BF> (дата звернення: 11.11.2025).
8. Національний банк України. «Картковий ринок у III кварталі 2023 року: частка безготівкових операцій з картками надалі зростає». 28 листопада 2023. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/kartkoviy-rinok-u-iii-kvartali-2023-roku-chastka-bezgotivkovih-operacij-z-kartkami-nadali-zrostaе> (дата звернення: 11.11.2025).
9. Національний банк України. «Кількість та сума безготівкових розрахунків платіжними картками у першому півріччі 2025 року зросли». 2 місяці тому. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/kilkist-ta-suma-bezgotivkovih-rozrahunkiv-platijnimi-kartkami-u-pershomu-pivrichchi-2025-roku-zrosli> (дата звернення: 11.11.2025).
10. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/z0893-99> (дата звернення: 11.11.2025).
11. Ніжейко, К., & Залевський, М. (2025). Роль цифровізації в стратегії відновлення економіки України. *Сталий розвиток економіки*, 2 (53), 384-390. DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2025-53-53> (дата звернення: 11.11.2025).

References

1. Dombrovska, N. (2023). Digital transformation of accounting: The impact of technologies on the efficiency and quality of financial reporting. *Economic Analysis*, 33(2), 239–246. DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2023.02.239> (accessed November 11, 2025).
2. Chenash, V. S., Abramov, A. P., & Shebeshten, E. G. (2024). Development of accounting systems in Ukraine under the influence of digital technologies. *Topical Issues of Economic Sciences*, (3–4). DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14011609> (accessed November 11, 2025).
3. Verkhovna Rada of Ukraine. (2023, January 12). *Law of Ukraine “On Payment Services”* No. 1591-IX. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1591-20> (accessed November 11, 2025).
4. Verkhovna Rada of Ukraine. (1999, July 16). *Law of Ukraine “On Accounting and Financial Reporting in Ukraine”* No. 996-XIV (as amended). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14> (accessed November 11, 2025).
5. Ministry of Finance of Ukraine. (2013). *National Accounting Standard (NAS) 1 “General Requirements for Financial Reporting”*. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13> (accessed November 11, 2025).
6. Ministry of Finance of Ukraine. (1999). *National Accounting Standard (NAS) 2 “Balance Sheet”*. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0396-99> (accessed November 11, 2025).

7. Cabinet of Ministers of Ukraine. (2022, July 29). *Resolution “On setting deadlines by which merchants must ensure the possibility of non-cash payments (including electronic payment instruments, payment applications, or payment devices)”* No. 894. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/894-2022-%D0%BF> (accessed November 11, 2025).

8. National Bank of Ukraine. (2023, November 28). *Card market in Q3 2023: The share of non-cash transactions with cards continues to grow*. <https://bank.gov.ua/ua/news/all/kartkoviy-rinok-u-iii-kvartali-2023-roku-chastka-bezgotivkovih-operacij-z-kartkami-nadali-zrostaye> (accessed November 11, 2025).

9. National Bank of Ukraine. (2025). *The number and volume of non-cash transactions with payment cards increased in the first half of 2025*. <https://bank.gov.ua/ua/news/all/kilkist-ta-suma-bezgotivkovih-rozrahunkiv-platijnimi-kartkami-u-pershomu-pivrichchi-2025-roku-zrosli> (accessed November 11, 2025).

10. Ministry of Finance of Ukraine. (1999). *Instruction on the use of the Chart of Accounts for accounting of assets, capital, liabilities and business operations of enterprises and organizations*. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/z0893-99> (accessed November 11, 2025).

11. Nizheiko, K., & Zalieviskyi, M. (2025). The role of digitalization in Ukraine’s economic recovery strategy. *Sustainable Economic Development*, 2(53), 384–390. DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2025-53-53> (accessed November 11, 2025).